

רב נכבד!

במטרה להדק את שיתוף הפעולה בין הרבנים, מנהלי מחלקות הכשרות והמשגיחים שליטי"א העומדים בראש מערכות הכשרות לבין מחלקת הייבוא, מצאנו לנכון ליעד חוברת הדרכה העוסקת בנושא ייבוא מזון כשר לגורמים הפועלים בשטח והמתמודדים מידי יום בנושא ייבוא מזון.

החוברת הנוכחית תביא לידיעתכם את עיקרי נוהלי הכשרות של מחלקת הייבוא תפקידה ומעמדה, תשובות לשאלות המתעוררות כגון על פי איזו אמת מידה מחלקת הייבוא מחליטה לאשר או לא לאשר מוצר, מי בר סמכא לתת הכשרים בחו"ל, מדוע לא ניתן להסתפק בסימוני הכשרות וחוקות כשרות מחו"ל או מהארץ ללא אישור הרה"ר ולמה אי אפשר לסמוך על גופי כשרות מסוימים בכל המוצרים, מהו בר קוד ומה תפקידו במוצר וכו'. על מנת להקל בפענוח אישור מחלקת הייבוא צירפנו בחוברת דוגמה של אישור הרבנות הראשית עם הסברים מפורטים לכל חלק המופיע בתעודה. בקובץ הזה השתדלנו להרחיב עד כמה שניתן במקום הצורך לפי מיטב הבנתנו ולפי הניסיון שהצטבר על מנת לתת מענה למספר רב של שאלות המטרידות חלק נכבד של העוסקים במלאכת הכשרות.

חשוב לציין שנכון להיום, השרות שהרה"ר נותנת ליבואנים במתן אישורי כשרות למוצרי ייבוא הוא ללא הוצאה כספית באופן שכל מוצר או חומר גלם מיובא אשר אינו מאושר ע"י מחלקת הייבוא מעלה חשש שקיימת בעיה של כשרות ולכן לא ניתן אישור הרה"ר עבור אותם מוצרים.

בקשתנו מכל הרבנים שליטי"א די בכל אתר לבוא לעזרת ה' בגיבורים ביישום הנהלים ולחזק את ידיהם של אותם היבואנים המשקיעים מאמץ רב על ההשגחה בחו"ל ואישור הרבנות הראשית לישראל ולקבל סחורה מאושרת ע"י הרה"ר בלבד, וביחד נמנע עד כמה שאפשר שווק מוצרים לא כשרים או מוצרים אשר יש לגביהם בעיות כשרות.

מחלקת הייבוא עומדת לרשות הרבנים שליטי"א לבירורים והבהרות בכל נושא כשרות ייבוא מזון, אמנם מאחר ולא ניתן להשיב לכל הפניות במסגרת שעות העבודה עקב העומס הרב והכלים המצומצמים העומדים לרשותנו, אנחנו מציעים שבמידה וישנן שאלות ובירורים בנוגע להרבה מוצרים יש להפנות את השאלות דרך פקס עם שם מוצר, שם יצרן ארץ הייצור ושם היבואן, הדבר יקל עלינו במתן תשובות מוסמכות (בסוף הקובץ דוגמה של משוב לבירורים).

בהזדמנות זו אנחנו רוצים להביע את הערכתנו ותודתנו וברכת יישר כוח לרבנים, למפקחים ולכל משגיחי הכשרות שליטי"א אשר עושים עבודה נאמנה מתוך תחושה של שליחות למנוע הכשלת הציבור ואשר בלעדיהם לא ניתן לפקח ולנהל מערכת כשרות כלל ארצית.

הקדמה

המשק הישראלי מוצף במגוון מוצרים מיובאים מחו"ל, החל במוצרים מוגמרים הנמכרים בעסקים השונים וכלה בחומרי גלם וחומרי עזר המיועדים לתעשיית המזון.

כל מוצר מוגמר וחומר גלם מיובא חייב להיות מיוצר תחת השגחה מוסמכת בחו"ל ומיוצג ככשר באישור הרבנות הראשית והשאלה היא, איך ניתן לוודא שהמוצר הוא אכן כשר, האם הרב המכשיר המצוין על גבי האריזה בר סמכא במתן הכשרים והאם קיימות מגבלות כשרות כגון קודי ייצור, פרווה, חלבי, אבקת חלב, כלים חלביים וכדו'. הניסיון מלמד שאין למשגיחים ולרבנים המקומיים שליט"א את הכלים ואת כל המידע הרצוי לבדוק את אמיתות הכשרות של המוצר, לפענח תעודת הכשרות מחו"ל ומגבלותיה הכתובות בשפות זרות ובסגנון שונה.

על מנת לתת מענה סביר לכלל השאלות יש צורך לנהל מערכת פיקוח מיומנת ומקושרת עם הרבנים בחו"ל ועם ועדי הכשרות השונים מהארץ ומחו"ל. על כן, הרבנות הראשית לישראל ראתה לנכון להקים גוף מפקח "מחלקת הייבוא" אשר תפקידו הוא בין היתר לקבוע נהלים אחידים ומסגרת מעשית למוצרים מיובאים, לבדוק הכשרות של כל מוצר מיובא, לברר על כל נותן הכשר בחו"ל האם הוא בר סמכא והאם כשרות המוצר עומדת בדרישות של הרבנות הראשית לישראל. לאחר הבירורים הנדרשים המחלקה מנפיקה ליבואן אישור בשפה פשוטה ומובנת לכל עם כל הפרטים הנדרשים לזיהוי המוצר/ים הכשרים והמאושר/ים ואת האישור הזה היבואן/הספק חייב להציג בפני המשגיח בכל עסק אשר יש לו תעודת כשרות. מאחר והמידע המועבר למשגיחים באמצעות האישור של מחלקת הייבוא אינו זמין בפני הצרכן והאזרח המצוי, האחראיות מוטלת בעיקר על מפקחי הכשרות והמשגיחים לבדוק כשרות המוצרים עבור ציבור הצרכנים.

באותה מסגרת של הפיקוח על המוצרים הכשרים המיובאים, מחלקת הייבוא קבעה נוהל אחיד המחייב את היבואנים לפעול על פיו כמו נוסח הכיתוב וציון הכשרות על גבי המוצר וכן ציון המידע הנדרש לכל אזרח בכל הנוגע לכשרות המוצר ומגבלות הכשרות כפועל יוצא מהבירורים שנעשו.

מלבד נוהלי כשרות בסיסיים המחייבים את כל הרבנים הנותנים הכשרים בחו"ל, יש לרבנות הראשית לישראל **דרישות כשרות נוספות** כדלקמן אשר לפי הידוע לנו רוב הרבנים וגופי הכשרות בחו"ל לא מקפידים עליהן מסיבות שונות והעיקרית שבהן היא שבצוק העתים, ניתן לדעתם לסמוך על קולות הלכתיות מסוימות, וכאמור הרבנות הראשית לישראל החליטה שאין מקום לאותן קולות בארץ ישראל בייצור המקומי ובמוצרים המיובאים.

לאחרונה הוקם אתר אינטרנט של הרבנות הראשית לישראל הכולל אגף הכשרות. בתוך האתר ניתן להגיע למחלקת היבוא ולהוריד משם את המסמכים הנצרכים. בנוסף קיים מנוע חיפוש ייחודי המאפשר להוריד או לצפות בכל תעודת הכשרות של מחלקת היבוא והאתר מתעדכן מידי חודש.

קיימים חמישה מרכיבים עיקריים למוצר כשר מיובא : (1) היצרן בחו"ל (2) הרכיבים של המוצר (3) הרב המעניק את ההכשר(ההשגחה) בחו"ל (4) מגבלות הכשרות של המוצר (5) היבואן.

(1) היצרן בחו"ל : ניתן לחלק את היצרנים בחו"ל אשר יש להם תעודת כשרות לשתי קבוצות : א- יצרן המייצר מוצרים כשרים בלבד כאשר הרב המכשיר מפקח על המפעל בכללותו ובכל המוצרים. ב- יצרן המייצר מוצרים כשרים ולא כשרים והייצור הכשר נעשה בהשגחה צמודה ובפס ייצור מיוחד. לייצרן

הכשר" כל השנה יש לוודא שאין שינוי בתהליך הייצור וברכיבים המאושרים במשך כל השנה, וביצור הכשר באופן חלקי יש לוודא שאכן כמות הסחורה שהוכשרה היא זו שמשווקת עם ציון הכשרות. בשונה מהנהוג במערכות הכשרות בארץ, קיימים בחו"ל רבנים וגופי כשרות אשר לאחר בדיקה יסודית של המפעל, הם מעניקים תעודת כשרות שנתית למפעל גם אם הוא מייצר מוצרים כשרים ולא כשרים וזאת ללא השגחה צמודה. ההכשר מותנה בין היתר בהסכם מחייב בין הרב המכשיר ובין היצרן האומר שסמל הכשרות או כיתוב הכשרות יופיע רק על המוצרים הכשרים וכמובן עם פיקוח סביר במשך כל השנה על מנת לוודא שהיצרן לא משנה את הרכיבים והפורמולות המאושרים.

(2) הרכיבים של המוצר : על פי החוק הבינלאומי כל יצרן חייב לציין על גבי המוצר את הרכיבים בהם מורכב המוצר המשווק אלא שאין חובה לציין חומרי עזר או רכיבים אשר אחוז הרכיב הוא מזערי ביותר מלבד מקרים חריגים. כמו כן אין חובה לציין את כל שמות הרכיבים במפורש וניתן לציין אותם בקוד או במספר מוסכם וכמובן רוב הציבור אינו בקי בהם, למשל לסימון E המסמל בד"כ צבע מאכל קיימים 371 סוגים כאשר כל מס' מציין חומר או צבע מאכל שונה. מצד שני יתכן מאוד שעל המוצר מצוין חומר הידוע כלא כשר ובפועל הוא הוחלף לחומר כשר תחת אותו סימון ונוצר מצב שלאזרח המצוי אין אפשרות לאמת שהמוצר אכן כשר בהסתמך על רשימת הרכיבים המופיעים על האריזה בלבד. גם בדיקת מעבדה למוצר אינה ערובה להוציא מן הספק של תערובת לא כשרה לימות השנה וק"ו לפסח והמסתמך על רשימת מרכיבים שעל גבי המוצר או על בדיקת מעבדה כדי להתיר מוצר מיובא עשוי לטעות ולאשר גם מוצרים לא כשרים על פי ההלכה.

(3) הרב המעניק את הכשר בחו"ל : הרבנות הראשית לישראל קבעה והגדירה לעצמה מסגרת הגיונית ומעשית באשר לרבנים מחו"ל וגופי הכשרות מהארץ ומחו"ל אשר מחלקת היבוא יכולה להסתמך על השגחתם וכמובן בתנאי שהמוצר והפיקוח עומד במבחן נוהלי הכשרות של הרבנות הראשית לישראל.

רבני חו"ל : הם בדרך כלל רבנים ראשיים של מדינות/רבני עיר/ רבני קהילות אשר בנוסף לשירותי הדת אשר הם מעניקים לקהילה, הם גם נותנים הכשרים לעסקים ולמוצרים הנמכרים במדינתם וההכשר שלהם מקובל ע"י קהילות ישראל מהזרם האורתודוקסי אמנם רבנים מקומיים המשמשים בקודש בערים בארץ אינם מאושרים למוצרים מיובאים.

גופי כשרות מהארץ : הם הנקראים והמוכרים לנו כ **בד"צ** אשר מעניקים כשרות לבתי עסק שונים בארץ בנוסף לרבנות המקומית ובמסגרת פעילותם הם נותנים הכשרים גם למפעלים בחו"ל על פי בקשת יבואנים שונים כמובן שהדברים מתייחסים רק לבד"צים המוכרים בארץ ע"י הרה"ר ואשר הציבור סומך על השגחתם.

גופי כשרות מחו"ל : הם וועדי כשרות שונים הפועלים ברחבי העולם בעיקר במסגרת הכשרות וההכשר שלהם מקובל אצל קהילות ישראל השונות ברחבי העולם. באופן כללי אותם וועדי כשרות מנהלים מערכת כשרות ענפה הכוללת רבנים פוסקים, מפקחים, משגיחים והם מתמחים בכל תחום הנדרש לכשרות.

על פי נהלי הכשרות, כל מוצר מיובא לארץ תחת כל הכשר שהוא חייב להיות **באותה רמת כשרות** של הרב המכשיר בחו"ל ואם אותו רב מכשיר נמנע מלתת הכשר למוצר מסוים בקהילתו בגלל בעיה כשרותית לדעתו או בגלל חומרה וכדו', הרי שאותו המוצר לא יאושר גם לארץ תחת אותו הכשר גם אם בארץ מקילים בדבר ולמשל, רב מכשיר בחו"ל אשר אינו נותן הכשר לקהילתו בחו"ל למוצר המכיל אבקת חלב נכרי, אותו המוצר לא יאושר לייבוא לארץ תחת אותו הכשר למרות שהרה"ר מאשרת מוצרים המכילים אבקת חלב נכרי וכן רב מכשיר בחו"ל או בד"צ הנותן הכשר למוצרים המוגדרים מהדרין בלבד לא יוכל

לתת הכשר עבור הארץ למוצרים המוגדרים כשרות רגילה למרות שהרה"ר מאשרת כל מוצר בכשרות רגילה .

(4) מגבלות הכשרות של המוצר : קיימות תעודות הכשרות מהרב המכשיר בחו"ל לכמות מסוימת בלבד כאשר הייצור הכשר נעשה בהשגחה צמודה . במקרה זה, יהיו שני מוצרים זהים מאותו היצרן עם אותם מרכיבים אחד כשר ואחד לא כשר כאשר ההבדל ביניהם הוא תאריך הייצור, קוד הייצור, מס' הבטש (לוט) וכדו' ומן הנמנע שצרכן או משגיח יכול להבחין בין המוצר הכשר ובין המוצר הלא כשר ללא מידע מוקדם.

(5) היבואן : באופן כללי יבואן מזון מוגדר מי שיש לו רישיון ייבוא העומד בקריטריונים של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר והוא המורשה לציין על גבי המוצר את שמו כיבואן . היבואנים מתחלקים לשלוש קבוצות יבואנים של חומרי גלם, יבואנים של מוצרי מזון מוגמרים, יבואנים של משקאות קלים וחריפים כמו יינות, וודקה וכדו' .

התחרות בשוק המקומי הולידה מצב שבו כל יבואן מוצא הזדמנויות שונות לייבא גם חומרי גלם, גם משקאות וגם מוצרי מזון אחרים ומתברר שגם היצרנים הגדולים בארץ כמו עלית, תנובה, אוסם , כרמל מזרחי ועוד... נגררים לתחרות וממילא נכנסים גם הם למעגל הייבוא של מוצרים זהים לאלו שהם עצמם מייצרים רק בגוונים ואיכות שונים על כן יש לדרוש אישור הרה"ר גם מיצרנים מהארץ אם המוצר הוא תוצרת חו"ל.

מחלקת הייבוא עובדת באופן שוטף עם כ 500 יבואנים ומנפיקה כ 5000 תעודות לשנה כאשר כל תעודה מכילה בממוצע 3 פריטים ויותר. כ 90% מהייבואנים מייבאים משך כל ימות השנה ובאופן קבוע מוצרים וחומרי גלם עם הכשרים ברמת כשרות מגוונת , והיתר הם יבואנים חדשים מזדמנים. הודות לשיתוף הפעולה בין כל מערכות הכשרות בארץ, הרבנים המקומיים, המפקחים והמשגיחים ניתן כיום לראות שברשתות שווק וברוב העסקים אשר להם תעודת כשרות רוב רובם של מוצרי הייבוא כשרים ומאושרים על ידי הרבנות הראשית לישראל (למעט זיופי כשרות ואלה אשר פג תוקף אישור הכשרות).

תעודת כשרות ע"ש היבואן

נכון להיום מחלקת הייבוא מנפיקה לכל יבואן אישור לכל סוג מוצר וע"ש יצרן אחד. המצב הזה מקשה על היבואנים אשר עליהם להחזיק כמות גדולה של אישורים ולחלק אותם לספקים השונים על מנת להציגם בפני המשגיחים. אין ספק שאילו הייתה אפשרות להעניק ליבואן תעודה על שם היבואן ועל כל המוצרים שהוא מייבא הדבר היה מקל על היבואנים ועל עבודת המשגיחים וראשי מערכת הכשרות כאשר היבואן היה מציג תעודה כוללת על שמו כפי שנהוג בבתי עסק אשר הרבנות המקומית מעניקה להם תעודת כשרות .

במציאות הקיימת לא ניתן ליישם הרעיון הזה מהסיבה הפשוטה שהייבואנים מייבאים סוגים שונים של מוצרים אשר חלקם אינם וגם לא יכולים להיות מאושרים ע"י הרה"ר לישראל וחלקם מייבאים גם מוצרים לא כשרים(על פי חוק חופש העיסוק אין מניעה להביא לארץ מוצרים לא כשרים) והענקת תעודה כוללת על שם היבואן עלולה להטעות ולהכשיל את הציבור כאילו כל המוצרים של אותו יבואן כשרים ומאושרים .

תפקיד מחלקת היבוא

על פי החוק, כל "תעודת כשרות" מרב מכשיר בחו"ל הניתנת למוצר מיובא משמשת כמסמך המעיד שבוצעה השגחה בלבד ואינה יכולה להיות תחליף לתעודת כשרות ולכן לא ניתן להציג מוצר מיובא ככשר ללא תעודת כשרות של הרבנות הראשית לישראל. בפועל, תפקיד מחלקת היבוא מתרכז בבדיקת מערך כשרות המוצר, ופיקוח על אופן השיווק והצגת המוצרים ככשרים על ידי היבואן.

היבואן מגיש טופס בקשה למחלקת היבוא עם כל הפרטים של החברה שהוא מייצג, תעודת כשרות מהרב המכשיר בחו"ל, דוגמת מוצר. לאחר קבלת החומר, רבני המחלקה באים בקשר עם הרב המכשיר בחו"ל על מנת לקבל יותר פרטים על כשרות המוצר ומגבולותיו ועל אופן ההשגחה. במקרים רבים ולפי העניין, נדרש הרב המכשיר בחו"ל להגיש דו"ח ייצור מלא כולל תעודות כשרות של כל חומרי הגלם. לאחר שהתברר שהמוצר כשר ושהרב המכשיר פעל לפי הנהלים של הרבנות הראשית לישראל, המחלקה מנפיקה אישור על שם היבואן למוצר או למוצרים שהיבואן מבקש ובתנאי שהיבואן ממלא את כל הנחיות מחלקת היבוא באשר לנוסח התווית ואופן השווק כפי שהוא נדרש.

לצערנו קיימים יבואנים אשר מסיבות שונות עושים דין לעצמם, ולמרות שבקשתם נדחתה, או שהנושא עדיין בבירור במחלקה הם מציגים את המוצר ככשר ויש גם עם כיתוב "באישור הרה"ר לישראל" במטרה להטעות את הציבור ובכך הם עוברים בין היתר על חוק איסור הונאה בכשרות. הכלים העומדים לרשותנו למנוע או להילחם בתופעה הם מניעת כניסתם של אותם מוצרים על ידי המשגיחים במקומות המושגחים, הטלת קנסות על ידי מחלקת הונאה בכשרות ופרסום ברבים של המוצרים המזויפים.

מחלקת היבוא נמצאת בקשר מתמיד עם גופי כשרות מהארץ ומחו"ל וכן עם רבנים מקומיים בחו"ל על מנת לעדכן ולהתעדכן ולהתייעץ בכל נושאי הכשרות. האימון ההדדי ושיתוף הפעולה הפורה בין כל המערכות תורמים רבות להרמת קרן הכשרות ולפיקוח הדוק על הכשרות ועל שווק המוצרים הכשרים. בשנים האחרונות הפכה מחלקת היבוא לצומת מרכזית בנושא כשרות ופונים אליה קהילות מחו"ל, גופי כשרות ואזרחים רבים המתעניינים בפרטי הכשרות של מוצרים שרכשו. המחלקה עומדת בקשר רציף וזמין עם יבואנים ויצואנים המתעניינים לשווק בארץ חומרי גלם ומוצרי מזון בהכשר, וזאת במתן ייעוץ והכוונה ובס"ד הגענו למצב שיש בדרך כלל מענה לכל פניה ופתרון המניח את הדעת לכלל הבעיות המתעוררות.

למיטב ידיעתנו לא קיימת בעולם מערכת פיקוח על כשרות המזון כמו זו של הרבנות הראשית אשר מפקחת על כל גופי הכשרות מהארץ ומחו"ל. הכלים העומדים לרשות הרה"ר והפיקוח הקיים בכל עסק הנושא תעודת כשרות מאפשרים לנו פיקוח סביר ונאות למוצרים מיובאים.

ההחלטות המתקבלות במחלקת היבוא הן תוצאה של דיונים והתייעצויות עם כל הגורמים באגף הכשרות, ובמידה ונדרשת הכרעה חשובה עם השלכות כבדות משקל המחלקה מפנה את הנושא לדיון בוועדת הכשרות שע"י הרה"ר בה שותפים ת"ח ורבני ערים ובראשם הרבנים הראשיים לישראל שליט"א. בנוסף לדרישות ההלכתיות הבסיסיות המחייבות את כל גופי הכשרות והרבנים המתעסקים במתן הכשרים בארץ ובחוץ לארץ, הרבנות הראשית לישראל מאשרת רק חומר גלם או מוצר מזון מיובא אשר עומד במבחן הנהלים דלהלן גם אם קיימים גופי כשרות מפורסמים בחו"ל אשר ידוע לנו שהם מקילים בדבר.

בישול ישראל

מונח הלכתי המתייחס למוצרים העוברים תהליך בישול/אפייה/טיגון וכדו' ואשר ההלכה מחייבת שלפחות יהודי יפעיל את מערכת הבישול או האפייה או המטגנת וכדו'. במסגרת ההלכה חובת בישול ישראל מתייחסת רק למוצרים שאינם נאכלים לרוב הציבור ללא בישול כמו דגים, תפוזים, שבבי תפוזים וכדו' וגם מכבדים בהם את האורחים ("עולים על שולחן מלכים"). כל מוצר הדורש בישול ישראל מחייב השגחה צמודה בכל ייצור וסימון מיוחד כגון תאריך ייצור או קוד ייצור על כל הייצור הכשר. לציבור המקפיד שהבישול יתבצע לפי דעת מרן השו"ע (ליוצאי ספרד בעיקר) או לאלה הדורשים שהמוצר יהיה מוגדר "מהדרין" יש לברר אצל רבני מח' הייבוא האם הרב המכשיר בחו"ל אכן הקפיד לבצע "בישול ישראל" לפי כל הדעות.

כל סוג מאכל בשימושים וכן ירקות קפואים עוברים תהליך בישול או פסטור ובמקרים מסוימים על פי ההלכה הדבר מוגדר כבישול ונדרש לבצע בישול ישראל.

אפיית ישראל

מונח הלכתי המתייחס למיני מאפה מחמישה מיני דגן בלבד ואשר ההלכה דורשת שיהודי ידליק את מערכת האפייה. באופן כללי אין הבדל בדיני אפייה ישראל בין כשרות רגילה לכשרות מהדרין, ולכן די בהדלקת התנור על ידי יהודי אלא אם כן מדובר בבצק ממולא במזון המצריך בישול ישראל.

עלינו להבהיר שהגדרת אפיית ישראל כשמה כן היא, אם המוצר עובר אפייה בלבד, אמנם מוצר מחמישה מיני דגן העובר תהליך בישול/טיגון וכדו' דינו ככל מוצר אחר הדורש בישול ישראל.

כאן המקום לציין את המבואר בשו"ע יור"ד סימן צ"ז "אין לשין עיסה בחלב שמא יבוא לאוכלה עם הבשר ואם לש כל הפת אסור אפילו לאוכלו לבדו. היה דבר מועט כדי אכילה בבת אחת או ששינה צורת הפת שתהא ניכרת שלא יאכל בה בשר מותר". על כן מחלקת הייבוא אינה מאשרת מצוות, קרקרים וכדו' המשמשים כתחליף לחם ומוגדרים חלביים אלא אם כן נעשו השינויים הנדרשים בהלכה.

תבואה חדשה איסור "חדש"

מונח הלכתי המתייחס לחמישה מיני דגן שהם חיטה, שעורה, כוסמת (ממשפחת הדגנים), שיפון, שיבולת שועל גם אם הוא מופיע כאחד המרכיבים של המוצר.

אחד מחמישה מיני דגן בהנז' אשר נזרע אחר חג הפסח (טז' ניסן לפי התאריך בלוח העברי) אסור באכילה גם אם נזרע בחו"ל ובשדה נכרי ונמשך איסורו עד למחרת הפסח הבא והוא הנקרא "תבואה חדשה".

אם למשל אחד ממיני הדגן נזרע לאחר טז' ניסן תשע"ב אסור לאכול מהדגן הזה ונמשך איסורו עד טז' ניסן (בחו"ל יח' ניסן) תשע"ב ולאחר מכן אותה תבואה מותרת באכילה. באופן כללי עד סוף חודש מנחם אב (לערך חודש אוגוסט) מידי שנה אין סבירות שיהיו מוצרים מוגמרים עם בעיית חדש בהנחה שזריעה וקצירה וכו' אורך כחמישה חודשים על כן עיקר הבעיה מתעוררת מתחילת חודש אלול מידי שנה.

יש לשים לב, למשקאות המכילים אלכוהול מדגן כגון וויסקי, וודקה וכדו' שיהיה ללא חשש חדש בנוסף לבעיה של חמץ בפסח וחמץ שעבר עליו הפסח.

חלב ישראל או אבקת חלב נכרי

לייצור מוצר חלבי קיימות ארבע אפשרויות עיקריות: 1) "חלב ישראל" מתייחס לחלב שהייתה בו השגחה של יהודי שומר מצוות מתחילת החליבה ועד לאריזה. 2) "חלב נכרי" או "חלב לא שמור" הוא חלב שחלבו נוכרי ואין ישראל רואה את החליבה. 3) "אבקת חלב ישראל" ייבש חלב ישראל והפיכתו לאבקה. 4) "אבקת חלב נכרי" הכוונה לחלב נוכרי מייבש והפיכתו לאבקה. לצורך העניין בהגדרה של אבקת חלב נכרי, הדבר כולל כל התוצרת המופקת מהחלב והפיכתה לאבקה למטרות שונות כגון לקטוז, חלבוני חלב וכדו'.

חז"ל אסרו לאכול חלב נכרי וזה לא הייתה שום מחלוקת בדבר אלא שבתקופת האחרונים אשר חלב בהמות טמאות לא מצוי או במדינות אשר החוק אוסר באיסור חמור לעשות שימוש בחלב אחר מלבד חלב פרה, נחלקו גדולי האחרונים מהם התירו "חלב לא שמור" ומהם שאסרו בהחלט. כמו כן נחלקו גדולי הפוסקים האחרונים לגבי אבקת חלב נכרי ודנו בה האם אבקת חלב נכרי כלולה באותה גזירה של חלב נוכרי אם לאו. הרבנות הראשית לישראל החליטה לפני שנים רבות **לאסור חלב נכרי (בפני עצמו או כמרכיב למוצר)** ולהתיר אבקת חלב נכרי **ובתנאי** שעל גבי המוצר יצוין "לאוכלי אבקת חלב נכרי".

גבינות

הרבנות הראשית מאשרת גבינות שנעשו **מחלב ישראל** וכל חומרי העזר מופקים **מחלב ישראל** או **מאבקת חלב נוכרי בלבד** ללא הבדל בין גבינה רכה לגבינה קשה ולכן כל סוג גבינה תחת כל הכשר שהוא אשר עליה כיתוב "**בהשגחה משעת עשייה**" **אינו מאושר**. מחלקת הייבוא מאשרת **חמאה** המיוצרת על בסיס חלב נוכרי ובתנאי שעל גבי החמאה יצוין "לאוכלי חמאת נוכרי".

קיימים גופי כשרות ורבנים בחו"ל המקלים בבישול נכרי, אפיית נכרי, חלב נכרי, איסור חדש, גבינות בהשגחה משעת עשייה באופן שלא ניתן לאשר את כל המוצרים שבהשגחתם ולכן קיימים בשוק מוצרים תחת הכשר זהה בחלקם מאושרים על ידי הרבנות הראשית וחלקם אינם מאושרים.

פירות יבשים / קטניות

פירות יבשים כגון משמש, צימוקים, אגוזים, תאנים וכדו', הקטניות כגון חמוס, שעועית יבשה וכדו' כל אלה זקוקים לאישור הרה"ר לכל ימות השנה וק"ו לפסת. בדרך כלל ובאופן כללי מוצרים כגון אלו אשר לא עוברים שום תהליך עיבוד הרבנות הראשית מסתפקת בבדיקת מעבדה כדי לאשר אותם. כאן המקום להזכיר למשגיחי כשרות הניצבים אצל יבואנים/ספקים של קטניות למיניהם ופירות יבשים שכאשר נדרשת בדיקת מעבדה לאחד מהמוצרים הנז' וכדו' על המשגיח מוטלת האחריות למסור את החומר לבדיקת מעבדה באריזתו המקורית ולמנוע מצב בו מוסרים לבדיקת מעבדה חומר אחד ומשווקים חומר דומה שלא נבדק תוך הטעיית מחלקת הייבוא וציבור הצרכנים.

הבהרה בענין קליטת פרי במפעלי תעשייה בחו"ל

1. פירות המוחזקים כנגועים כגון: פירות יער, משגיח המוכשר לבדיקת חרקים צריך לבדוק מדגמית 2 אחוז משעת הגידול עד סוף התהליך.
    - א. פירות שבדרך כלל נקיים מחרקים: אגס, אפרסק, חמוציות, מלון, מנגו וקיוו
    - ב. פירות שאין להתיר: פטל ותאנים וכן עלי פרחים.
    - ג. פירות שאפשר להתיר על פי הנוהל (בדיקות במים של 2% מכלל חומר הגלם ושטיפות): כל סוגי התות, דמדמניות (שחורות ואדומות) ודובדבנים.
    - ד. פירות שאפשר להתיר על ידי בדיקה (במים) מדגמית בשעת הייצור: אוכמניות (כחולות), משמש, חבוש וענבים (כאשר לא קיימת בעיה של נגיעת גוי בנוזל).
    - ה. קליפות הדרים אפשר להתיר רק אחר שפשוף וניקוי הקליפה מכנימות ובדיקה מדגמית.
  - ו. קציצת פרי המוחזק כנגוע וריסוקו אינה מתירה את הפרי אף אם יבשלו אותו. לכן אין להתיר מחית או בסיס פרי מהסוג הנ"ל וכן אין להביא פרי ולכתוב לטחינה בלבד.
  - ז. אפשר להשתמש בנוזל בתנאי שסונן ביד סינון בעל צפיפות של - 70 מש ונבדק מדגמית אחר הסינון.
2. בסוף השטיפה והטיפול המיוחד שצריך לעשות לכל סוגי פרי. הפירות צריכים להיות לא נגועים בכלל.
  3. במידה ולא בוצע נוהל זה כמפורט לעיל – אין לקלוט או לעשות שימוש בתוצרת זו.

הבהרה בענין קליטת תות שדה בתעשייה בחו"ל

- כידוע, תות שדה הינו אחד מהפירות הנגועים ביותר ע"י חרקים קטנים המשתלבים היטב עם צבע התות. למרות גודלם הנראה לעין קשה מאוד להבחין בהם. בעת קליטת תותים יש ליישם את הנוהל הבא:
1. קליטה של תותים תאושר רק אם מדובר בסחורה סוג א'.
  2. יש לחתוך את עלה הראש יחד עם שיכבה של כ-1 מילימטר מהפרי.
  3. יש לוודא את הסרה של שקעים וחריצים עמוקים בפרי.
  4. את התותים יש להשרות במי ניקוי (מים עם מעט דטרגנט לא מבושם) למשך 3 דקות, ולשטוף אותם תחת זרם מים חזק מכל צדדיהם. יש לחזור על תהליך זה 3 פעמים. (בדיקות במים של 2% מכלל חומר הגלם והשטיפות).
  5. המים שישמשו לצורך השטיפה יהיו טריים או ממוחזרים שעברו סינון של מסננים בצפיפות 150 מיקרון.
  6. משגיח שהוכשר לבדיקת חרקים יבדוק את התותים בכל מהלך השטיפה. (בדיקות במים של 2% מכלל חומר הגלם והשטיפות). רק תותים שאושרו על ידו ישווקו.

ירקות עליים/כרובית/ברוקולי

רוב הירקות העליים עשויים להיות נגועים בטפילים שונים במידה מרובה ולא ניתן לנקותם כראוי, על כן כפי שנהוג בתוצרת הארץ, מחלקת היבוא מאשרת ירקות עליים טריים, קפואים או בשימורים מתוצרת חו"ל בתנאי שהגידול ואופן הבדיקות נעשו לפי נוהלי הכשרות הארצית לירקות עליים.

לבבות/תחתיות ארטישוק

הרבנות הראשית לישראל אינה מאשרת לבבות ארטישוק בכל צורה שהיא מאחר והתברר שהם נגועים מאוד בחרקים ולא ניתן לנקות אותם במהלך הייצור לעומת זה אין מניעה לאשר תחתיות ארטישוק.

שמן/אלכוהול

מחלקת היבוא מאשרת יבוא של כל סוגי שמן כולל שמן חרצני ענבים וכן כל סוגי אלכוהול ובתנאי שהיבוא הוא בבקבוקים או בחביות בלבד, במידה וישנה בקשה ליבוא שמן או אלכוהול בצובר וכדו' הנושא נדון במחלקת היבוא לגופו של עניין.

משקאות קלים/חריפים/ליקרים/בירה וכדו'

מאחר וכל סוגי המשקאות מכילים רכיבים אשר חייבים להיות כשרים, ובמקרים רבים אופן הייצור חייב להיות בפיקוח רבני היות ותהליך הייצור מתבצע בכלים הזקוקים להכשרה לכן כל משקה מיובא חייב להיות מאושר על ידי מחלקת היבוא. משקאות המכילים אלכוהול מדגנים חייבים בין היתר להיות נקיים מאיסור "חדש" מלבד הבעיה הכללית לפסח, ולאחר הפסח כחמץ גמור. בסוף החוברת צירפנו רשימה חלקית של משקאות חריפים המוחזקים ככשרים ואשר עומדים תחת פיקוח רבני בחו"ל. לצערנו במגוון עסקים מגישים משקאות חריפים ללא כשרות על פי יידע אישי, שמועות וכדו' אשר כביכול הם מוחזקים ככשרים ובפועל מתברר שמדובר במשקאות לא כשרים בכלל.

ג'לטין/יוצא מן החי

חומר הג'לטין הוא חלבון קרישי המופק בדרך כלל מעצמות או מעורות בהמות והוא משמש כחומר מייצב בתעשיית המזון בעיקר בתחום המגדנאות וסימונו הוא E441. הרבנות הראשית לישראל מאשרת חומר הג'לטין רק אם הוא מיוצר מעורות או מעצמות של בהמות טהורות ושחוטות כדת או מעורות דגים טהורים או מקשקשי דגים טהורים. הדברים אמורים בין אם חומר הג'לטין הוא חומר גלם בפני עצמו ובין אם הוא אחד ממרכיבי המוצר המוגמר. קיימים יצרנים בחו"ל אשר מסיבות שונות הם מעדיפים להשתמש בתחליפים אשר מקורם מטפיוקה או מאגר וכדו' ופעולתם במוצר זהה לג'לטין.

במפעלים אשר מייצרים **מוצרים חלביים** ומוסיפים חומר הג'לטין הכשר מבהמות שחוטות יש להיוועץ עם מורה הוראה מובהק האם מבחינה הלכתית תערובת של שני החומרים הנ"ל מותרת. **אריזות אכילות לנקניקיות** המיוצרות מעורות בהמות, לצורך העניין דינן כחומר הג'לטין ולכן יש להקפיד עליהם שיהיו מיוצרים מבהמות שחוטות ובאישור הרה"ר. האריזות שאינן אכילות עשויות להיות ג"כ אסורות אם בתהליך הייצור יש שימוש בגליצרין מן החי וכדו' ועל כן יש לדרוש אישור הרבנות הראשית גם לאריזות מחומר סנטטי.

פטריית בשימורים/ קפואות/ יבשות

במהלך השנים האחרונות התברר שקיימות פטריות נגועות בכל מיני רימות והן אסורות באכילה בעיקר אלה המיוצרות במדינות המזרח הרחוק כמו מדינת סין וכדו' ולכן הרבנות הראשית לישראל החליטה לאשר ייבוא פטריות בשימורים משאר המדינות בתנאים דלהלן בלבד:

- 1 - הייצור הוא מפטריות טריות בלבד.
- 2 - קיימת השגחה צמודה מתחילת תהליך הייצור עד לאריזה כולל בישול ישראל.
- 3 - דו"ח מפורט מהרב המכשיר בחו"ל על הייצור ועל הבדיקות שבוצעו במפעל בנושא הנגיעות.

מחלקת הייבוא מאשרת **פטריית יבשות** מכל המדינות בתנאי שעברו לפחות **ששה חודשים** מזמן הייבוס בתנור ועד לשוק בפועל או **לפחות 12 חודש** מיום הייבוס בשמש כמובן שהדברים ניתנים לבידור רק אם תאריך הייצור מצוין על גבי האריזה המקורית. **כמהין** בשימורים אינם בכלל הפטריות אמנם הם חייבים להיות עם כשרות מסודרת ואישור הרה"ר לוודא שביצעו בהם **בישול ישראל** כנדרש בהלכה.

דגים/ ביצי דגים טהורים

סימני הטהרה העיקריים של הדגים המותרים באכילה הם **סנפיר וקשקשת** ואמרו חז"ל "כל דג שיש לו קשקשים יש לו סנפירים" אמנם קיימים דגים אשר להם סנפירים ואין להם קשקשים והם אסורים באכילה. מלבד כשרות הדג קיימת בעיה הלכתית לגבי סוגים של דגים וביצי דג והיא הנגיעות של טפילים ותולעים המצויים בבטן ובבשר הדגים על כן יש להיוועץ עם מורה הוראה בנדון זה.

- דג עם כל סימני טהרה: אינו זקוק לאישור הרבנות הראשית לישראל. במידה ולא נראה לעין מציאות של קשקשת ניתן לוודא ע"י שריית הדג **במים חמים או פושרים** או לשפשף את העור במטלית יבשה **בצבע שחור או כהה**.
- **קיימים בשוק סוגי דגים** אשר צורת הקשקשים שונה מהרגיל ויש מהם הנחשבים **כדגים טמאים** לדעת כמה מהפוסקים על כן יש להיוועץ עם מורה הוראה מובהק אם נמצאים בעור הדג קשקשים משונים.
- דג ללא עור כלל או חלקים פנימיים של דגים: צריך פיקוח משך כל זמן הייצור ולפיכך יש צורך בתעודת כשרות ובאישור הרה"ר עם קודי ייצור.

- דג עם עור ללא קשקשים: יש צורך לדרוש אישור הרה"ר מאחר ויש לברר מדוע אין לדג קשקשים ואין לקבל תשובות והסברים שונים מהיבואנים כמו למשל, שבחוו"ל הסירו את הקשקשים או שהדג משיר את הקשקשים בשעת הדייג וכדו'.
- דג עם פס עור בלבד: יש לדרוש אישור הרה"ר.
- ביצי דג טהור: מלבד תעודת כשרות מהרה"ר יש לברר אם בכלל ניתן לאשר המוצר במסעדות ומפעלי לסלטים וכדו' מאחר וקיימת אפשרות של נגיעות בעיקר ביצי דג הרינג וכדו'.

על פי ההלכה אסור לאכול דג או חלקים פנימיים של דגים אשר אין להם סימני טהרה ללא שהמוצר יהיה תחת כשרות ופיקוח רבני ודינו כבשר לא מזוהה שאסור באכילה, גם אם יש דמיון לדגים המוכרים ככשרים.

ייבוא יין כשר

יין בהגדרתו ההלכתית כולל גם מיץ ענבים **אמנם** יין או מיץ ענבים **משוחזר** (הכוונה ליין או מיץ ענבים שנהפך לאבקה או לרכז ע"י היצרן ולעת הצורך מוסיפים לו מים) **אין דינו כיין** להרבה מהפוסקים ונחשב כמשקה בטעם ענבים בלבד.

מאחר וייצור יין כשר דורש מיומנות ויידע רחב בהלכה, על כן המוסמכים לייצור יין כשר מהארץ ומחוו"ל חייבים להיות בתי דין/ רבנים מקומיים בחוו"ל או גופי כשרות מהארץ המפורסמים כמומחים בייצור יין כשר ואשר להם מערכת פיקוח והשגחה נאותים.

1 - יבוא יין מאושר בבקבוקים בלבד ולא בחביות ובצוברים וכדו'. לייבוא חריג של יין שלא בבקבוקים על היבואן להגיש בקשה מיוחדת לאישור הייבוא אשר תידון במסגרת אגף הכשרות עם הגורמים המוסמכים.

2 - כל חומרי העזר והתוספים חייבים להיות מאושרים ע"י הרה"ר לישראל.

3- התווית, המותג, ושם היין הכשר חייבים להיות מיוחדים ליין הכשר ולא יהיו דומים כלל ליין הלא כשר המיוצר באותו יקב או יקב אחר.

4 - יבואן המייבא יין לא כשר לא יוכל לקבל אישור ליין הכשר תחת אותו שם יבואן.

5 - יבואן המבקש אישור מחלקת הייבוא ליין כשר חייב להמציא: טופס בקשה/צילום של כל סוגי התוויות של היקב בחוו"ל של היין הלא כשר/ רשימת חומרי הגלם והעזר שבשימוש היין הכשר כולל תעודות כשרות על כל אחד/הצהרת הרב המכשיר שכל התוויות של היין הכשר הן באחריותו בלבד / הצהרה של היבואן המאשר יישום כל הנהלים ושאינו מייבא יין לא כשר.

לצערנו, קיימים בשוק יינות עם הכשרים מפורסמים מחוו"ל אשר לא מאושרים על ידי הרבנות הראשית לישראל ואחת הסיבות היא שתווית היין הכשר זהה לחלוטין ליין הלא כשר והדבר גרם לתקלות רבות, בקשתנו אפוא מהרבנים שליט"א לסייע בידנו ולמנוע שווק היינות הנ"ל בעסקים אשר להם תעודת כשרות מקומית.

יש לשים לב ליינות המאושרים **לוודא** אם הם מוגדרים כ**מבושלים** ומותרים במגע נוכרי מאחר וקיימים יבואנים המתעלמים מדרישת הרה"ר המחייבת לציין על כל בקבוק אם הוא מבושל. באופן כללי כל מיץ ענבים עובר תהליך פסטור בעת הייצור וממילא דינו כמבושל ומותר במגע נוכרי גם אם לא רשום על הבקבוק.

באופן כללי יין אשר לא מצוין עליו שהוא מבושל, על פניו לא עבר תהליך בישול או פסטור וממילא אסור במגע נוכרי.

על פי נהלי הכשרות הארצית **יין מפוסטר** דינו כמבושל ומותר במגע נוכרי **לכשרות רגילה בלבד ולא למהדרין**.

הצהרה של הרב המכשיר

לייצור היין שבהשגחתי נעשה/לא נעשה שימוש בחומרים **דלקמן**, מצורף בזה תעודות הכשרות המתייחסות לחומרים שנעשה בהם שימוש. כמו כן אני מאשר בזאת שהתוויות הן בפיקוחי המלא היין מפוסטר/מבושל.

שם היקב.....מדינה.....

- ❖ אינזמים לזירוז פירוק ושיקוע התערובות (כ/לא)
- ❖ בנטונית לצורך שיקוע (כ/לא)
- ❖ שמרים (כ/לא)
- ❖ בקטריות לתסיסה מלולקטית (כ/לא)
- ❖ חומצה טרטרית לאיזון רמת החומציות HP(כ/לא)
- ❖ חומצה פומרית ומלית (כ/לא)
- ❖ חומצת לימון (כ/לא)
- ❖ קרם טרטר ליציבות היין (כ/לא)
- ❖ ביסולפט (כ/לא)
- ❖ גילטין לצורך הצללת היין (כ/לא)
- ❖ פילטר קיזלגור לסינון היין (כ/לא)
- ❖ פוטסיום סורבט לשימור היין (כ/לא)
- ❖ טנין (כ/לא)
- ❖ חומרי טעם וריח שונים או גליצרין (כ/לא)
- ❖ תוספת אלכוהול (כ/לא)

הצהרה ליבואן יין כשר

אני החתום מטה בעל החברה/נציג החברה מעוניין לקבל אישור הרה"ר לייבוא יין כשר ואני מאשר בזאת שקראתי בעיון את התנאים לקבלת האישור המוצגים כנהלים של מח' הייבוא.

אני מודע לזה שהאישור שניתן מותנה ביישום הנהלים וכל הפרה תגרור ביטול האישור שניתן לחברה שאני מייצג

.....

ייבוא גבינות כשרות

על פי ההלכה נאסרו באכילה " גבינות נכריי" והכוונה לגבינה אשר נעשתה על ידי אינו יהודי גם אם כל הרכיבים כולל החלב הם כשרים למהדרין. בצוק העתים ובהסתמך על הדעות המקלות בהלכה יש המאשרים " גבינה בהשגחה משעת העשייה" והכוונה לגבינה העשויה על בסיס חלב נכרי כאשר הפיקוח הרבני מתחיל משעת גיבון ואילך ויש המצריכים שהמשגיח בעצמו ישים את הגבן בתוך החלב . כאמור לעיל הרבנות הראשית לישראל מאשרת אך ורק "גבינת ישראל" דהיינו שהבסיס של הגבינה הוא חלב ישראל וכל הרכיבים מקורם מחלב ישראל . במשך השנים התגלו זיופי כשרות רבים וחמורים בנושא הגבינות על ידי חלק מהיבואנים אשר כללו הצגת מסמכים כוזבים , זיוף כשרות של רבנים ובד"צים מחו"ל ומהארץ ובכך הטעו גם את מחלקת הייבוא. למעשה היבואנים האלה בשיתוף פעולה עם היצרנים בחו"ל שווקו גבינות לא כשרות ואסורות באכילה .

לאור זאת הוחלט בישיבת אגף הכשרות לקבוע נהלים מיוחדים לייבוא גבינות כשרות על מנת להדק את הפיקוח ולמנוע עד כמה שאפשר זיופי כשרות והכשלת הציבור.

- ❖ יבואן המייבא גבינות לא כשרות לא יוכל לקבל אישור מח' הייבוא לגבינות הכשרות
- ❖ לפני כל ייצור גבינות כשרות על היבואן ליידע את מח' הייבוא לפחות 30 יום מראש על הכוונה לייצר גבינה כשרה כולל תאריך ייצור משוער/ ארץ ייצור/ שם המפעל / תחת איזו השגחה.
- ❖ במידה ויש כוונה לייבא גבינה כשרה ממפעל בחו"ל אשר מייצר עבור הקהילות היהודיות בחו"ל תחת השגחה של הרב המקומי , על היבואן להודיע על כך למח' הייבוא לפני ביצוע ההזמנה.
- ❖ על כל גבינה חייבים להופיע קוד ייצור וסימונים מיוחדים לגבינה הכשרה אשר אינם קיימים בגבינות הלא כשרות אשר המפעל מייצר עבור השוק המקומי.
- ❖ קודי הייצור והסימונים חייבים להופיע בהטבעה או בהזרקת דיו על גבי האריזה המקורית בלבד ועל ידי המפעל בעת הייצור . אין שום ערך לקוד ייצור המופיע על גבי מדבקה וכדו'
- ❖ מלבד קוד הייצור חייבת להיות חותמת ידנית או הולוגרם של הרב המכשיר על כל קרטון או אריזה חיצונית המכילים פריט אחד או הרבה פריטים.
- ❖ הרב המכשיר בחו"ל חייב לציין בתעודה מלבד הפרטים דלעיל גם הכמות של הגבינות שנעשית בהשגחתו.
- ❖ על הרב המכשיר לצרף דו"ח ייצור מפורט – אופן ביצוע ההשגחה בשעת החליבה וכו
- ❖ על היבואן לחתום על תצהיר בו הוא מאשר שאינו מייבא ואינו משווק על שמו גבינות לא כשרות

הצהרה ליבואן גבינה כשרה

אני הח"מ ..... נציג חברת ייבוא.....מצהיר בזאת שקראתי בעיון את הנהלים של מחלקת הייבוא בנושא הגבינות ומודיע בזאת שהנני פועל וגם אפעל על פיהם. כמו כן אני מצהיר שאיני מייבא ואיני משווק גבינות לא כשרות על שם החברה שאני מייצג.

אני מודע לזאת שאישור הכשרות שאני מקבל ממחלקת הייבוא עבור גבינות כשרות מותנה בהצהרתי וביישום הנהלים.

עה"ח היבואן.....

חומרי הגלם הזקוקים לאישור הרה"ר לישראל

כל חומר גלם המשמש מרכיב או חומר עזר לתעשיית המזון זקוק לאישור הרבנות הראשית ועל כן יש לדרוש אישור מחלקת הייבוא בכל מקרה גם אם החומר גלם מאושר ע"י גופי כשרות שונים על פי יידע אישי וכדו'!

בהגדרה של חומר גלם לצורך העניין, הדבר כולל גם מוצר המגיע בתפזורת באריזה מוסדית כגון ירקות קפואים, פרות יבשים, וכדו', המשווק באריזה המקורית או באריזה חדשה.

לכל חומר גלם יש להקפיד **ששם היצרן/ ארץ הייצור** יופיעו על גבי האריזה המקורית (לא על גבי המדבקה העברית) וזאת על מנת לאמת שאכן החומר מגיע מהיצרן המאושר ושהשמות יהיו זהים לשמות המופיעים בתעודה של מחלקת הייבוא. במידה ונדרש מהיבואן לשם תווית בעברית עם נוסח הכשרות אין לקבל המוצר ללא תווית.

מחלקת הייבוא מתחשבת בכך שתווית נוספת אינה מעשית לכל סוגי האריזות ועל כן קיימים מקרים שבתעודת הכשרות של הרה"ר המתייחסת לחומר גלם לא מופיעה הדרישה לנוסח תווית.

אם חומר הגלם משווק באריזה חדשה יש להקפיד שעל האריזה הזו יופיע הכיתוב "כשר בהשגחת.....(הנותן הכשר בחו"ל) באישור הרה"ר לישראל, נארז בפיקוח הרבנות.....(שם הרבנות המקומית)"

לדוגמה : ממתקים פרווה המגיעים בתפזורת בהכשר OU ונארזים במפעל שהוא בהשגחת הרבנות תל-אביב, נוסח התווית יהיה "כשר פרווה בהשגחת OU ובאישור הרה"ר לישראל- נארז בפיקוח הרבנות תל-אביב."

ישנם עסקים ומפעלים רבים בארץ אשר עושים שימוש במספר רב של חו"ג אשר בחלקם הם בעצמם מייבאים וחלקם הם רוכשים מיבואנים אחרים. על מנת לתת מענה לאותם המפעלים, מחלקת הייבוא מציעה להנפיק תעודה כוללת לכל חו"ג שבשימוש העסק ללא קשר ליבואן. המשגיח או הממונה על הכשרות שולח למח' הייבוא רשימה מפורטת של כל חומרי הגלם/טופס בקשה/ תעודות כשרות מחו"ל של

חומרי הגלם ולאחר קבלת המסמכים ובדיקת התעודות, המחלקה מנפיקה **תעודה אחת לכל החומרים על שם המפעל או העסק** ובמידה ומתחדש חומר נוסף במפעל המשגיח מגיש למח' היבוא את התעודה מחו"ל המתייחסת לאותו החומר לעדכון האישור הכללי. אין ספק שאישור כשרות אחד למפעל המכיל בתוכו כל חומרי הגלם שבשימוש מאפשר למשגיח לעקוב ולפקח על כשרות כל חומרי הגלם.

נוסח כיתוב הכשרות / תוויות

מחלקת היבוא דורשת מכל יבואן להקפיד על כיתוב הכשרות שעל גבי המוצרים על מנת לתת לצרכן או לראשי מערכת הכשרות את המידע המרבי באשר לכשרות המוצר ומגבלותיו.

על פי הנהלים, כיתוב הכשרות **חייב להופיע על גבי האריזה המקורית ובהדפסה** וזאת מאחר והתברר שרוב הזיופים והטעויות הם פועל יוצא מכיתוב על גבי מדבקות.

בהתחשב בכך שלא בכל מקרה ניתן לחייב את היבואן להדפיס את כיתוב הכשרות על גבי האריזה המקורית, לכן מחלקת היבוא מאשרת במקרים מסוימים תוויות מודבקות ובתנאי שעל גבי התווית יופיעו בין השאר פרטי המוצר/היבואן/ארץ הייצור בנוסף לכיתוב הכשרות. להלן נוסח כשרות נפוץ עם הסבר מקוצר לכל אחד.

"בהשגחת....." : הרב המכשיר המוזכר הוא שביצע את ההשגחה בפועל במפעל בחו"ל

"באישור הרבנות הראשית לישראל" : הרב הנותן את ההכשר מוכר ומוסמך במתן הכשרים והמוצר עומד במבחן נוהלי הכשרות הארצית ולכן ההשגחה וכשרות המוצר מאושרים על ידי הרבנות הראשית.

"בהשגחת הרבנות הראשית לישראל" : משגיח מטעם הרבנות הראשית השגיח על כשרות המוצר

"נבדק ונמצא כשר באישור הרה"ר" : האישור ניתן על סמך בדיקת מעבדה בלבד

"כשר פרווה/חלבי בהשגחת ..... נארז בפיקוח הרבנות....." : הכוונה לחומר גלם המגיע לארץ התפזורת ונארז מחדש בארץ בפיקוח רבנות מקומית.

"פרווה" : המוצר נעשה בקו ייצור מיוחד לפרווה או נעשית הכשרה לקו החלבי טרם הייצור לפרווה. במקרה האחרון יש לשים לב שלאנשים הרגישים לחלב ולמוצריו אין לצרוך מוצרים אלו גם אם מצוין עליהם פרווה וייצור מיוחד.

"חלבי חלב ישראל" : המוצר מכיל חלב ישראל או אבקת חלב ישראל

"חלבי לאוכלי אבקת חלב נוכרי" : המוצר מכיל אבקת חלב נוכרי או רכיבים אבקתיים המופקים מחלב נוכרי כגון מי גבינה, לקטוז, חלבונים וכדו'.

"חלבי לאוכלי חמאת נוכרי" : המוצר נעשה על בסיס חלב נוכרי.

"חלבי (בלבד)" : המוצר אינו מכיל רכיב חלבי והוא מיוצר בסביבה שמייצרים גם מוצרים חלביים (בדרך כלל האותיות DE מופיעים בצד סמל הכשרות מחו"ל)

"ייצור מיוחד" : המוצר נעשה בהשגחה צמודה ובשינוי הרכיבים וכדו' וייתכן שעל העטיפה המקורית מופיעים רכיבים שאינם תואמים הרכיבים שמופיעים על התווית.

כשרות לפסח/לאחר הפסח

כאמור לעיל הרבנות הראשית לישראל אינה משגיחה בפועל על הייצור בחו"ל לימות השנה וכן לפסח אלא שבמסגרת תפקידה היא מסתמכת על הפיקוח וההשגחה של גופי הכשרות בחוץ לארץ, אשר על כן על כל מוצר חייב להופיע שם הרב המכשיר לימות השנה וכן לפסח אם המוצר כשר לפסח.

על פי הנהלים של הרבנות הראשית גם לפסח יש צורך בהדפסת הכשרות על גבי האריזה המקורית ולא על גבי מדבקות. במידה והיבואן מקבל אישור להשתמש בתווית מודבקת הרי שעל התווית חייבים להופיע בנוסף לכיתוב הכשרות גם כל פרטי המוצר/ היצרן/ והיבואן ונוסח הכשרות. מוצר אשר עליו מדבקה "כשר לפסח" בלבד אינו מאושר אם לא מופיעים כל פרטי המוצר, היבואן והיצרן.

חמץ שעבר עליו הפסח אסור באכילה אם לא נמכר לנוכרי לפני פסח כנהוג על כן יש לדרוש לאחר הפסח מכל יבואן ומכל ספק אישור מכירת חמץ.

רכיבים (לפי השאלות הנפוצות)

"לקטוז" או "לקטוזה": דו סוכר המופק מחלב

"חלבונים": יכול להיות חלבוני חלב או חלבונים מהצומח (דגנים וכדו')

"חומר מתחלב": למרות המשמעות המזכירה חלב החומרים הללו אינם חלביים. החומרים הללו מתפקדים לחבר בין שני חומרים אשר אין להם זיקה משותפת כמו מים ושומן לתעשיית השוקולד וכדו'. למשל חומר לציטין המצוי בחי או בצומח וניתן להפקה באופן מלאכותי מחלמון ביצים, מסויה או לפתית והוא משמש כמתחלב למגוון מוצרים למטרה כנ"ל.

"גלוקוז" או "פרוקטוז" או "דקסטרוז": מין סוכר פרווה המופק בעיקר מפירות או ירקות ודבש ועשוי להיות גם מופק מקטניות.

"חומר משמר": אינו בהכרח חמץ והוא למעשה תוסף מזון המוכנס למוצר כדי למנוע ריקבון וקלקול ואין לו זיקה לשמרים הידועים.

"מלטודקסטריין": סוג עמילן מחמץ או מקטניות

"ביוטין": ויטמין יכול להיות מופק מחלב או מן החי או ממאכלים טבעיים אחרים

"סוכר ענבים": אינו בהכרח סוכר המופק מענבים ובמקרים רבים הוא שם מושאל

"סיטריק אסיד": מזוהה E 330 היא חומצה שמקורה מהצומח מלימונים, מפירות חמוצים ובאופן מסחרי מייצרים סחטריק אסיד ממולסה, מתירס, ומחיטה. החומר משמש להחמצת משקאות ומוצרים שונים ומגוונים.

"חומצה לאקטית": חומר משמר ונותן טעם במזון. מזוהה E270 מקורה הטבעי הוא מחלב אך היום על פי רוב היא מיוצרת מהצומח כגון מולסה, תירס, אורז וחיטה וכדו'.

"גומי ערביק": מזוהה על פי רוב E414 ומקורו מנטפי עצים במדינות אפריקה כמו סודן והוא משמש כאמולסיפייר או כחומר מעבה בייצור סוכריות, ג'לי, וגומי לעיסה.

"גליצרין": מזוהה ע"פ רוב E422 מיוצר משמנים צמחיים או מן החי ומשמש בין היתר כמשמר או כממתיק.

"מונו סודיום גלוטמט" (MSG): חומצה אמינית המצויה במזונות רבים ותפקידה לשפר הטעם, נוכחותה יוצרת טעם אומאמי המזוהה כטעם בשר ונקרא לעתים E621

"אספרטיים": ממתיק מלאכותי מתוק פי 180 מסוכר ובעל ערך קלורי נמוך. יש המאשימים אותו לבעיות בריאותיות בשימוש מופרז והוא מזוהה בסימון E 952

"צבעי מאכל": ברוב המקרים יש שימוש בצבעי מאכל סינתטיים או טבעיים מצמחים וירקות וכדו' והם עם הכשר מלבד צבע מאכל הנקרא חומצה כרמינית וסימונו **E120 שאינו כשר**. באופן כללי צבעי המאכל וחומרי עזר מצוינים באות E עם מספרים יחודיים ולהלן רשימה חלקית עם הסבר מקוצר.

E 100 - צבע מאכל טבעי או סינתטי המבוסס על צבע הכורכום.

E 122 - צבע מאכל סינתטי בין צהוב לאדום.

E 130 - צבע מאכל הנוטה לצבע כחול.

E 140 - צבע מאכל הנוטה לירוק

E 150 - יכול להיות צבע מאכל קרמל בין צהוב לחום.

E 160 - יכול להיות צבע מאכל הנוטה בין צהוב כתום ואדום

E 170 - צבע מאכל סינתטי לבן.

E 200 - חומר משמר סינתטי (סורביק אסיד)

E 300 - חומר סינתטי מונע חמצון.

E 400 - חומר סינתטי היכול לשמש כמייצב או כ אמולסיפייר (חומר המגשר בין חומר מימי לחומר שומני)

E 407 - קאראגינאן המשמש כחומר מקריש ומעבה ומקורו באופן כללי מאצות ים ותוספות אלכוהול או גילטין

E 412 - גואר גאם המיוצר מצמח גומי גואר משמש בין השאר כמגשר בין חומר שומני לחומר מימי

E 500 - חומר סינתטי מווסת חומצה

E 620 - חומר סינתטי המעצים טעמים קיימים

E 901 - חומר הברקה וכדו'

E 957 - חומר ממתיק

כל מוצר מוגמר בעל מרקם מחייב בעת הייצור להוסיף חומרים אחרים מלבד החומר הבסיסי. מעורבותם של אותם חומרים מחייבת המציאות הן לעצם הרכבת המוצר במרקם המבוקש והן לאריכות חיי המדף של אותו מוצר. הכמות של אותם חומרים המעורבים משתנה ממוצר למוצר כאשר ישנם גם חומרים המתנדפים לאחר שפעלו את פעולתם במוצר ואין להם זכר בתום הייצור.

אמולסיפייר הוא חומר מתחלב אשר תפקידו לגשר ולקשר בין השמנים המרכיבים את מוצרי המזון עם נוזלים אחרים. **אנזימים** הם בהגדרתם חלבונים המיוצרים על ידי תאים חיים של צמחים ובע"ח ומשמשים כמשפיעים בהרבה תחומים גם בכמות מזערית מאוד כמו פירוק חומרים אחרים, הקפאת חומרים וכדו'. **אנטי אוקסידנט** חומר המתפקד כמשמר ומונע קלקול המזון העשוי להיגרם מחומצה או ריח וטעם שמשפיעים על המוצר. **אנטי פואם** כשמו כן הוא מונע קצף הנגרם בעת הייצור בערבוב החומרים השונים המרכיבים את המוצר ובד"כ בתום הייצור הוא מוצא או מתנדף. **אנטי קייק** הוא חומר המונע גיבושם והדבקותם של החומרים ע"י הלחות שבאוויר וכדו'. **אסיד** הוא למעשה חומצה אשר מטרתה להקנות טעם חמיצות לפי הוראת היצרן. **ג'לינג אג'נט** הוא חומר הקרשה המופק מבעלי חיים שונים ומאצות ים וכדו' ותפקידו להקריש את התערובת כמו ריבה, ממתקים וכדומה. **גלזינג אג'נט** חומר המשמש לציפוי להברקה או החלקה של המזון. **סטביליזר אג'נט** הוא חומר מייצב המונע שינוי במרקם או בצורת המוצר הנגרם על ידי הפרדת משקעים ומרכיבים אחרים בעת האחסון.

ה ר ב נ ו ת ה ר א ש י ת ל י ש ר א ל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

יום שלישי ג' אלול תשע"ב
21/08/2012
1105

מחלקת יבוא

בס"ד

דוגמא!

1 תעודה מס' 03666

וזאת לתעודה

כי המוצרים הבאים קיבלו את אישור הכשרות של מחלקת יבוא ברבנות הראשית לישראל.

2 שם המוצרים בהשגחה: בד"צ כל עדת ישראל- ארה"ב

מיני מאפה: עוגיות ממולאות תות שדה, עוגת רולדה במילוי תפוז ומשמש, מציות מלוחות עם שומשום ("כל מוצר לאחר הסוגריים אינו מאושר")

3

3 מספר מוצרים

4 יצרן: הום קייק בע"מ

5 ארץ: ארה"ב

טלפון: 02-5313138

6 שם היבואן: טעים ומזין

7 מוצר זה הינו: מהדרין, ללא חשש חדש, חמץ, פרווה, אפיית ישראל, השגחה צמודה,

13579L.HK,

8

לקוד/י ייצור:

21/04/12

9 תאריך ייצור:

15/02/13

10 תאריך אחרון לשיווק:

הסבר לאישור כשרות של מחלקת היבוא למוצרים מיובאים

מחלקת היבוא מנפיקה שני סוגים של אישורים : 1) **אישור ליצרן בארץ** המשתמש בהרבה חומרי גלם מיובאים. האישור מורכב מחמישה טורים הכולל רשימה של כל חומרי הגלם שמותם, מקורם, וכשרותם. למעשה האישור הזה מיועד למשגיחי כשרות במפעלים והוא מאפשר למשגיח לעקוב אחר כל חומר גלם שבמפעל. 2) **אישור ליבואן** המתייחס למוצרים מוגמרים או לחומרי גלם שהוא מייבא. מצורף בעמוד אחרון דוגמה של אישור כשרות של מחלקת היבוא ליבואן ולהלן הסברים על הפרטים החשובים הרשומים באישור הכשרות למען ירוץ הקורא בו.

קיימת חשיבות רבה בהבנת תוכן התעודה לכל פרטיה על מנת להתאים את המוצר/ים עם האישור של הרבנות הראשית. **זכור!** אם אחד מהפרטים המופיעים בתעודת הכשרות אינו **זוהה** למה שכתוב על המוצר זה אומר שהמוצר אינו מאושר על ידנו וכל הסבר מצד הספק או היבואן מיועד לשכנע בשקר שהמוצר אכן מאושר.

על מנת להקל על הקורא סימנו בתעודה שלפניכם בעיגול ובתוכו מספר המצביע על הפרט שבו אנו דנים למשל מספר (1) כוונתנו להתייחס למס' התעודה ולכן במידה והאישור נמצא בידכם וברצונכם לברר דבר אצל מחלקת היבוא עליכם לציין את מספר

1 - מספר התעודה וכן תאריך הנפקתה (בחלק השמאלי של האישור).

2 - "בהשגחה" שם הרב המכשיר בחו"ל או ועד הכשרות שהשגיח על המוצר/ים - ברוב המקרים אנחנו משתדלים לציין גם לאיזו מדינה הוא שייך. באופן כללי השם המופיע כאן זהה למופיע על גבי המוצר בכיתוב הכשרות. מסיבות שונות נקבע שברוב המקרים לא מצוין השם הפרטי של הרב הנותן את ההכשר אלא רק שם הרבנות או ועד הכשרות כפי שנהוג בכיתוב על גבי המוצרים מהארץ ומחו"ל.

3 - "שם/ות המוצר/ים" יש לשים לב שרק המוצרים המופיעים במסגרת זו מאושרים. ברוב המקרים אנחנו מציינים גם שם המותג המופיע על גבי המוצרים ובמידה ומדובר בחומר גלם על פי רוב שם המוצר מצוין בשפה לועזית כפי שהוא מופיע על האריזה המקורית.

4 - "שם היצרן" הוא שם המפעל/בית החרושת ששם מייצרים את המוצרים בחו"ל ומאחר וקיימים יבואנים המעוניינים להעלים שם היצרן ומזמינים סחורה מחו"ל באריזות סתמיות ועליהם מדבקה או שם היבואן בלבד והדבר מביא לתקלות חמורות והכשלת הציבור על כן יש להקפיד ששם היצרן וארץ הייצור מופיעים על האריזה המקורית מחו"ל.

5 - "ארץ הייצור" שם המדינה בה מיוצר המוצר (ראה סעיף 4).

6 - "שם היבואן" שם החברה המייבאת את המוצר לארץ והרשום על גבי המוצר.

7 - הגדרה ומגבלות הכשרות : פרווה/חלבי/אבקת חלב נוכרי/השגחה צמודה (בד"כ קיימים קודי ייצור וכדו') ועוד

8-9 "תאריך ייצור" - "קוד ייצור" בדרך כלל קיימת בעיה לרבנים המכשירים בחו"ל מוצרים הנעשים בהשגחה צמודה ובמשך כל זמן הייצור איך ניתן לזהות את אותו מוצר שנעשה בהשגחה כאשר קיימים מוצרים זהים מאותו יצרן וללא כשרות. אחד הפתרונות לזהות את המוצרים המושגחים הוא תאריך הייצור רוב המפעלים בעולם עובדים בשיטה מסודרת עם בקרה עצמית לכל מקרה של תקלה בייצור ועל

כן הם מחויבים לסמן את הייצור של כל יום באופן שונה כך שבמקרה של פגם במוצר יוכלו לדעת בקלות מתי קרתה התקלה ויוכלו אז לברר סיבת התקלה. לפיכך תאריך הייצור הוא פתרון פשוט כשלעצמו מאחר וכל מפעל המכבד את עצמו מקפיד מאוד על התאריכים שהוא רושם באופן מדויק. יום, חודש, שנה תאריך הייצור מופיע בצורות שונות: בצורה הפשוטה עם תאריך יום-חודש-שנה – שעה או באופן לא גלוי כמו למשל אותיות לועזיות כאשר האות הראשונה מסמלת היום – השנייה החודש – והשלישית השנה וכדו'.

"קוד ייצור". יש והמפעלים מציינים את תאריך הייצור בצורה של קודים וגם מאפשרים לפי דרישה להוסיף אותיות ומספרים לפי הצורך וע"כ יש רבנים הבוחרים באותיות ומספרים אשר הם מעוניינים כאשר לאחר הייצור בהשגחה הם מבטלים אותו באופן שלא ניתן לחזור עליו. אין ספק שישנן מדינות בהן מפירים את החוק בקלות וממילא היבואן יכול להזמין ללא הגבלה על אותו קוד. ישנם יצרנים אשר מדייקים יותר ומסמנים על גבי כל מוצר את משמרת הפועלים שעבדה (ראשונה-שניה-ושלישית) באותו קוד ייצור או מס' בטש או לוט (LOT) שהוא למעשה מספר הצרור או אצווה. מחלקת הייבוא משתדלת לציין גם את אופן הצגתו של קוד/תאריך הייצור אם בהטבעה או בהזרקת דיו ובמידת האפשר גם את מיקומו.

10 – ("ת.א.ל.) **תאריך אחרון לשווק"** או **"טוב לשימוש"** (כאשר אחרון לשיווק אינו בהכרח מקביל לאותו תאריך) או בלועזית **BEST BEFORE** או **SELL BY**. ליתר דיוק טוב לשימוש מתייחס לעצם המוצר אשר עשוי להיות פגום אחר התאריך הנקוב ואילו תאריך אחרון לשווק מתייחס למשווק שאחר התאריך הנקוב אין לשווק המוצר כי הוא סמוך לתאריך בו המוצר עשוי להיות פגום.

על פי החוק הבינלאומי לצרכנות חובה לציין על גבי כל מוצר את התוקף ואת חיי המדף של המוצר באופן שהצרכן לא יקנה מוצר אשר טעמו פגום וכדו'. בעקבות כך יש מפעלים אשר מציינים רק את תאריך אחרון לשווק ובמקרים רבים הם מוסיפים בכיתוב על גבי המוצר שתאריך הייצור הוא כך וכך שבועות או חודשים לפני תאריך פג תוקף. התרענו בעבר ומתריעים גם בהווה בפני גופי הכשרות בחו"ל שניתן לייצר מוצרים זהים בימים שונים עם תאריך אחרון לשווק זהה לכל היצורים (כאשר מדובר בהפרשי ימים קטנים) וממילא ציון ת.א.ל אינה ערובה לפיקוח ויש צורך בסימון כשרות נוסף.

לידעתך! מוצרים רבים הנמכרים בשווקים הפתוחים ובמחיר זול, יחסית לנמכר ברשתות השווק מעלה חשד שהמוצרים האלה הורדו מרשתות השווק מאחר שפג התוקף של המוצר או שהתאריך פג תוקף קרוב מאוד.

11 – "נוסח התווית" הנוסח הכתוב כאן בתעודה חייב להופיע על גבי המוצר וללא תווית לפי הנוסח הנדרש אינו מאושר ויש לכך הרבה סיבות, ובהרבה מקרים הדבר מלמד על זיוף.

12 – "הערות" על כל רב משגיח לוודא שאין הערה בתעודה מאחר וההערות נכתבו לסייע בזיהוי המוצר שאושר או כתנאי למתן כשרות ע"י הרב המכשיר בחו"ל. במידה ואנחנו מציינים בהערות שסמל הכשרות או שם יצרן וכדו' שחייבים להופיע על האריזה המקורית כוונתנו באריזה המקורית איך שהמוצר נמכר או מגיע לארץ ללא תווית בעברית.

13 – "תוקף התעודה" הרבנות הראשית מנפיקה אישור בהסתמך על רבנים וגופי כשרות מחו"ל המשגיחים בפועל על הייצור הכשר, ומכיוון שכל התעודות המונפקות על ידיהם מוגבלות בזמן ממילא מחלקת הייבוא יכולה להנפיק את האישור רק עד לתאריך שהרב המכשיר בחו"ל הגביל את תעודתו.

הסבר מקוצר לקוד ייצור

קוד ייצור באופן כללי

כפי מה שהוסבר לעיל, מלבד הרבנים הנותנים ההכשרים המעוניינים לסמן את המוצרים שיוצרו בהשגחתם הרי שגם היצרנים בארץ ובחו"ל מעוניינים לסמן על גבי כל מוצר סימני זיהוי אשר מאפשרים מידע מדויק של תאריך הייצור/פג תוקף/משמרת ייצור/ שעת ייצור.

קיימות שיטות שונות לזיהוי תאריך הייצור של מוצרים כאשר לכל אחת מהן מטרה אחת לזהות במדויק תאריך הייצור ובאיזו משמרת יוצרו המוצרים. העיקרון הוא להשתמש באותיות ובמספרים לסימון של השנה/ החודש/ יום השבוע וכו'...

האותיות בשפה הלועזית A-B-C-D..... וכן המספרים 1-2-3-4..... מהווים הבסיס לסימון תאריך הייצור על גבי המוצרים. באופן כללי האותיות הראשונות משמשות לסימון השנה ולמשל אות A מקבילה לשנה הנוכחית למשל 2008, אות B לשנה הקודמת 2007 וכן על זה הדרך ולפי העניין ולפי אורך חיי המדף של המוצר.

הספרות שלאחר מכן משמשות מספר השבועות או הימים מתחילת אותה השנה ולדוגמא מס' 167 הכוונה ליום 167 מתחילת השנה. כלל גדול הוא שאם מצוין על גבי המוצר השעה כמו למשל 12:30 וכדו' הדבר מעיד כמאה עדים שהספרות והמספרים הצמודים לשעה מרמזים על תאריך ייצור.

לדוגמא: מוצר אשר מסומן B 11:26 L274A הכוונה שהמוצר יוצר בשנת 2008 ביום 274 מתחילת השנה בשעה 11:26 במשמרת שנייה (חשוב לציין שהאות L אינה בהכרח מס' לוט וייתכן שהוא מסמל שם(פנימי)של המוצר).

כל הנ"ל הוא כללי ביותר כאשר הדבר תלוי בעיקר במיקום האותיות והספרות ויתכן ויש גם שוני בין מדינות אירופה לבין ארצות אחרות ויתכן מאוד שגם בין יצרנים מאותה מדינה קיימות שיטות שונות. אמנם הבאנו את כל הנ"ל כדוגמא על מנת לתת מושג כללי בנושא הקודים ובכל מקרה על המשגיח להתייחס לקוד הייצור כפי שמופיע באישור מחלקת הייבוא.

הסבר כללי לבר קוד

הבר קוד מופיע בכל המוצרים בדרך כלל בצורה מלבנית עם קווים במאונך עם 13 ספרות תחתיהם. השימוש בבר קוד הוא בין היתר לזהות סוגים שונים של מוצרים ברכיבים שונים ובטעמים שונים. הבר קוד אינו מבדיל בין מוצר כשר ולא כשר אם הרכיבים הם זהים באופן שניתן למצוא בר קוד זהה לגבינה מחלב ישראל כשרה ולגבינה אסורה באכילה וכן מוצר שבוצעה בו אפיית ישראל עם בר קוד זהה למוצר שאינו באפיית ישראל ולכן הבר קוד להלן אינו יכול להוות זיהוי למוצר כשר.

רשתות השיווק ברחבי העולם, הכניסו לשימוש קופות חדישות המשמשות כמסוף של מחשב, לקריאה ואיסוף נתונים בנקודות המכירה. כדי שמסופים אלה יוכלו לזהות את הפריטים השונים, חייב להופיע קוד זיהוי. קוד זה מאפשר גם לשמור בזיכרון המסוף את כל רשימת המחירים של הפריטים השונים ולשלוח את המחיר המתאים עם הקשת הקוד או קריאתו על ידי סורק אלקטרוני. הקוד שיודפס על גבי האריזה המוצג בפסים מאונכים וספרות תחתיהם הוא הבר קוד.

מבנה הסמל: הסמל מורכב מ 13 ספרות כאשר שלוש הספרות הראשונות משמאל לימין הם ספרות הדגל (של ישראל הוא 729) שלוש הספרות הבאות אפסים (לא בשימוש בינתיים). ארבע הספרות הבאות הן מספר ספק. שתי הספרות הבאות הן מספר מוצר פנימי/ רץ של יצרנים/ ספקים. הספרה האחרונה היא ספרת ביקורת למנוע טעויות בזיהוי המוצר.

עלינו לציין שהשלוש הספרות הראשונות הנזכרות כספרות הדגל אינן בהכרח ארץ הייצור בו נמצא המפעל אלא הם מסמנים מיקום המשרד הראשי וכדו'. לתועלת המעיינים מצורף בזה קוד הייצור (ספרות הדגל) של מספר מדינות.

צרפת: מ 300 עד 379, **בולגריה:** 380, **סלובניה:** 383, **קרואטיה:** 385, **גרמניה:** מ 400 עד 440, **יפן:** מ 450 עד 459 וגם 490, **רוסיה:** מ 460 עד 469, **טייוון:** 471, **סרילנקה:** 479, **פיליפינים:** 480, **אוקראינה:** 482, **הונקונג:** 489, **יוון:** 520, **בלגיה:** מ 540 עד 549, **פורטוגל:** 560, **דנמרק:** מ 570 עד 579, **פולין:** 590, **רומניה:** 594, **הונגריה:** 599, **דרום אפריקה:** 600 ו 601, **מרוקו:** 611, **קניה:** 616, **מצרים:** 622, **פינלנד:** מ 640 עד 649, **סין:** מ 690 עד 695, **נורבגיה:** מ 700 עד 709, **ישראל:** 729, **שוודיה:** מ 730 עד 739, **מקסיקו:** 750, **קנדה:** 754 ו 755, **שוויץ:** מ 760 עד 769, **אורוגווי:** 773, **פרו:** 775, **ארגנטינה:** 779, **צ'ילה:** 780, **אקוודור:** 786, **ברזיל:** 789 ו 790, **איטליה:** מ 800 עד 839, **ספרד:** מ 840 עד 849, **צ'כיה:** 859, **תורכיה:** 869, **הולנד:** מ 870 עד 879, **תאילנד:** 885, **סינגפור:** 888, **הודו:** 890, **וייטנאם:** 893, **אינדונזיה:** 899, **אוסטרליה:** מ 900 עד 919, **אוסטרליה:** מ 930 עד 939.

יש לשים לב שלפי דרישת היבואן ייתכן מצב שהיצרן מכין בר קוד המותאם לארץ הייבוא וממילא לא ניתן לזהות את מדינת היצרן.

לתועלת העניין אנחנו מצרפים את ההנחיות ליצרני/ליבואני מזון כפי שמופיע בנהלים של האגודה לצרכנות שע"י משרד הרווחה בשם " ש.ג. ל" (שירותי ייעוץ לאזרח).

תכולת הרכיבים במוצר - החוק מחייב את היצרנים לכתוב את כל המרכיבים הכלולים במוצר, כולל פירוט צבעי המאכל השונים לסוגיהם, לטובת הצרכנים הרגישים, רשימת המרכיבים כתובה בסדר יורד, כלומר מהמרכיב הדומיננטי ביותר במוצר ועד לזה ששיעורי בתכולת המוצר היא קטנה ביותר. טבלת הערכים התזונתיים - על-פי המרכיבים הבאים: כמות הקלוריות כמות הפחמימות, כמות השומנים וסוגם, כמות חלבונים, תכולת הנתרן ותכולת הממתקים המלאכותיים. כל הערכים בטבלה ייתייחסו ל-100 גרם מוצר, או ל-100 מ"ל משקה. תחליפי סוכר - אם יש במוצר ממתקים מלאכותיים, או ממתקים טבעיים שהם תחליפי סוכר, חייב היצרן להצהיר על גבי האריזה מהי הכמות היומית המותרת לצריכה, של אותו ממתק, על פי קביעת משרד הבריאות. תאריך אחרון לשיווק - עד לאותו תאריך אמור המוצר להיות טרי, והיצרן או הרשת, צריכים להיות אחראיים לטריותו. יש להקפיד ולבדוק את התאריך האחרון לשיווק, ולא לרכוש מוצרים, במיוחד כשמדובר במוצרים רגישים שנוטים להתקלקל, במועד קרוב לתאריך האחרון לשיווק ובוודאי שלא לאחריו. תג ירוק - על אריזות מוצרי מזון מהחי יש להטביע את חותמת התג הירוק. את התג מעניקה הסתדרות הרופאים הווטרינרים, הוא מוענק רק לאחר שוועדה של ההסתדרות

בדקה את המפעל, ומצאה אותו עומד בדרישות, כולל בדיקות תקופתיות שההסתדרות אמורה לקיים באותם המפעלים. קוד הייצור - על מוצרים שאורך חייהם מעל שנה נדרשים היצרנים להטביע רביעית משמאל מציינת קוד יצור. הקוד כולל ארבע ספרות הספרה את סיפרת האחדות במספר השנים. כלומר: אם נכתב שם 6 משמעות הדבר שהמוצר ירד מפס הייצור ב-1996. שלוש הספרות האחרות מציינות את היום בשנה. אם נכתב שם, לדוגמא 282, משמעות הדבר שמוצר ירד מפס ייצור ביום ה-282 מתוך 365 הימים שיש בשנה. שם היצרן - על כל מוצר מזון יש לציין את שם היצרן, או סימונו בקוד, כאשר מדובר במוצר שמוצר עבור משווק אחר. במוצרי יבוא יש לציין את שם היצרן בחו"ל ושם היבואן או המשווק בארץ. כשרות - יש לציין את סוג הכשרות, או לחילופין לכתוב באופן בולט כשהמוצר אינו כשר. סיווג דיאטטי - משרד הבריאות קבע בחוק באילו הגדרות יכולים יצרני המזון להשתמש באשר למוצרים הדיאטטיים.

1. דל קלוריות - הינו מוצר מזון שבו כמות הקלוריות בכל 100 גרם מוצר אינה עולה על 40. באשר למשקאות החוק קובע שלא יהיו יותר מ-20 קלוריות ל-100 מ"ל משקה. אם הוא עומד בדרישות אילו מותר לציין עליו כי הוא דיאטטי.

2. מופחת קלוריות הינו מוצר שיכול לא יותר משני שלישים מהקלוריות שמכיל מוצר מקביל, שאינו מופחת קלוריות בכל 100 גרם.

3. דל שומן הינו מוצר שבו כמות השומן לא תעלה על שני גרם לכל 100 גרם מזון מוכן.

החוק אינו מכיר הגדרות כמו קל או לייט. זוהי המצאה מקורית של היצרנים בארץ, שמנסים להתחכם ללשון החוק. הם משתמשים בהגדרות פרי המצאתם, בכדי לשוות למוצרים, שאינם עומדים בדרישות התקן, חזות דיאטטית. לא כל מוצר דל שומן, או מופחת שומן הינו מוצר דיאטטי, שכן ייתכן שהוא כן מכיל סוכר בכמויות נכבדות למדי. לכן יש לבדוק את כמות הקלוריות.

זיוף כשרות במוצרי יבוא

נושא זיוף הכשרות הוא אחד הנושאים הנכבדים אשר כל גורמי הרבנות הראשית לישראל ושאר מערכות הכשרות בארץ ובחו"ל מתמודדים בכל דרך אפשרית ומן הנמנע למגר התופעה באופן מוחלט.

בהתייחס למוצרים מיובאים קיימים מניעים ופיתויים רבים הגורמים ליבואן או לספק לזייף כשרות כדי לשווק את המוצרים. הזיוף יכול ללבוש כמה צורות החל בזיוף בולט לעין וכלה בזיוף מתוחכם שלא ניתן לכאורה לתפוס ללא שיתוף פעולה בין כל הגורמים הנוגעים בדבר.

לצורך העניין אנחנו מגדירים זיוף כשרות במוצר, אם מצוין עליו שהוא כשר ובהשגחה והאמת היא שאינו מיוצר בהשגחה או מוצר אשר מצוין עליו "באישור הרה"ר" ולא קיים אישור למוצר או שקיים אישור המתייחס לקוד ייצור שונה מקוד הייצור שעל גבי המוצר.

הניסיון מלמד שהפרסומים של מחלקת הוואנה בכשרות שע"י הרה"ר למוצרים מזויפים בנוסף לקנסות המוטלות על הזייפן מהווים על פי רוב גורם מרתיע. באותה מסגרת של מלחמה נגד זיופי הכשרות מחלקת היבוא נוקטת צעדים חמורים נגד היבואן המזייף עד כדי הפסקה של מתן אישורי כשרות לאותו היבואן. עלינו לציין שהרבנות הראשית רואה **ביבואן האחראי הבלעדי לשווק המוצרים** ואעפ"כ אינו מן הנמנע שקיימים גם ספקים וספקי משנה אשר עשויים לשווק מוצרים לא מאושרים ולהציגם ככשרים.

לצערנו, **בהעדר חוק**, האוסר או המגביל יבואן מזון לייבא מוצרים לא כשרים וממילא לא קיימת שום אכיפה ברשות הנמלים וכל אדם יכול לייבא ולשווק גם מוצרים המוגדרים כלא כשרים ולציין עליהם

כיתוב כשרות כטוב בעיניו. אשר על כן חובה על כל המערכות לפעול בשיתוף פעולה ולמנוע שווק מוצרים לא כשרים או עם כשרות מפוקפקת.

מהדרין/כשרות רגילה

המושג "מהדרין" או "מהדרין דמהדרין" מיועד להידור חפצי המצווה ושלמות המעשה עם הגדרות ברורות. בשנים האחרונות הפכה המילה מהדרין כחומר ביד היוצר ולכל קבוצת אנשים יש את ההגדרה שלה. לצערנו, רוב הציבור שוגה ומסתמך על הכיתוב "מהדרין" כמובן מאליו כאשר בפועל חלק מהמוצרים תוצרת הארץ או תוצרת חו"ל רחוקים מאוד מלהיות מהדרין. בהתייחס למוצרי יבוא, מחלקת הייבוא נמנעת באופן עקרוני להגדיר מוצרים כמהדרין מלבד מקרים חריגים אשר אנחנו נדרשים לבדוק ולחקור אם המוצר מהדרין. בהזדמנות זו אנחנו פונים למשגיחים שליטי"א העומדים במשמרת הכשרות בעסקים אשר להם תעודת כשרות מהדרין שלא לעשות שימוש במוצר מיובא ללא בדיקה מעמיקה אצל הגורמים המוסמכים ולא להישען על חותמות וכיתובים אשר על פי רוב אינם משקפים את האמת הצרופה.

בדיקת מעבדה לצורכי כשרות

באופן כללי שימוש בתוצאות בדיקת מעבדה לצורכי כשרות הוא מוגבל ביותר והוא מתייחס בפועל למספר מצומצם של חומרי גלם, חומרי ניקוי, מוצרי איפור וכדומה אשר לא ידועה בעיה של כשרות ומכל מקום נדרשת בדיקת מעבדה לוודא שאין שינוי במידע הקיים אודות אותו המוצר. במקרים רבים מחלקת הייבוא אינה מסתמכת על בדיקת מעבדה גם למוצרים אשר לא עברו שום עיבוד מלבד ייבוש בשמש וכדומה וזאת לאחר שהתברר שהבדיקות אינן מדויקות דיים אלא כלליות ובנוסף היו מקרים רבים שהיבואן נתן לבדיקה כמות מדגמית ללא זיהוי אלא בהצהרה למעבדה שהחומר מגיע מיצרן פלוני ובפועל שווק מוצרים זהים לא כשרים. דוגמה נפוצה היא הצימוקים ועדשים אדומים אשר בחלקם הגדול משוחים בשמן ואשר בכלים העומדים בידי המעבדה לא ניתן לוודא איזה שמן מדובר כשר או לא כשר.

מעמד ותפקיד המשגיח

בהתייחס למוצרים מוגמרים ולחומרי גלם מיובאים מחו"ל הרי שאין כמעט עסק אשר אינו עושה שימוש במוצרי ייבוא ועל המשגיח מוטלת האחריות לשמור על מסגרת הכשרות והוא המשמש בפועל כ **עיני העדה וכשליח ציבור**.

חלק מהיבואנים והספקים מנצלים כל פרצה אפשרית על מנת לשווק מוצרים לא כשרים ומן הראוי שכל משגיח ינהל **תיק כשרות** על מנת לעקוב מידי יום על המוצרים שבשימוש העסק המושגח.

כפי שהוסבר לעיל באריכות לא ניתן לסמוך על כיתוב הכשרות שעל גבי המוצרים בלבד ויש לדרוש מכל ספק או יבואן את אישור מחלקת הייבוא גם אם מופיע על המוצר חותם כשרות מוכר.

לסיום ולסיכום בשם רבני מחלקת הייבוא והמזכירות אנו רוצים להודות לכם על שיתוף הפעולה הפורה ואנחנו מבקשים בהזדמנות זו לפנות אלינו בכל נושא הנראה לכם לנכון ובע"ה נשתדל להשיב בהקדם ובאופן המשביע רצון. כמו נשמח לקבל הערות או הארות או הצעות על כל הנכתב למעלה ובע"ה נתייחס

לידיעתך!

מוצר המאושר על ידי הרבנות הראשית לישראל ויש ליבואן תעודת כשרות בתוקף של מחלקת הייבוא – זה אומר:

- ✓ 1 - המוצר נבדק ונמצא כשר .
- ✓ 2 - התעודה של הרב המכשיר נבדקה ביסודיות.
- ✓ 3 - הרב הנותן ההכשר מוכר ובר סמכא במתן הכשרים.
- ✓ 4 - אין בו חשש חדש (אם הוא מכיל אחד מחמישה מיני דגן).
- ✓ 5 - הוא אפיית ישראל (כנ"ל ואם הוא אפוי).
- ✓ 6 - הוא בישול ישראל (אם ההלכה דורשת).
- ✓ 7 - הוא חלב ישראל או אבקת חלב נכרי בלבד (אם הוא חלבי).
- ✓ 8 - אינו מכיל ג'לטין מנו"ט.
- ✓ 9 - כל הרכיבים מאושרים ע"י גופי הכשרות מוסמכים בעולם.

לכל הצעה או ביקורת בונה כמיטב יכולתנו.

משוב לבירורי כשרות למוצרים וח'ג מיובאים

לכבוד מחלקת הייבוא

פקס: 02-5377875

תאריך.....

שם: .....

טל: .....

פקס: .....

מצו"ב דוגמת מוצר/צילום מוצר /צילום תווית כן/לא

נושא

.....
.....
.....

* על מנת להקל על הבירורים הנכם מתבקשים למלא את המשבצות כפי שמופיע על גבי המוצר. במידה ואין בידכם כל הפרטים או דבר מחשיד על גבי האריזה עליכם לציין זאת בהערות.

שם היבואן	שם היצרן/ארץ ייצור	שם המוצר	סוג המוצר	השגחה

הערות: .....

.....

.....

.....